

ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนา
การดำเนินงานประกันคุณภาพตามเกณฑ์ AUN-QA เพื่อพัฒนาคุณภาพหลักสูตร
วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย

**A Study of the Current and Desired States and Essential Needs for
Enhancing Curriculum Quality through Quality Assurance Implementation
Based on AUN-QA Criteria of College of Asian Scholars**

จิราภรณ์ แก้วภักดี¹, จิราพร วิชรโภชน², กุหลาบ บุริสาร³

^{1,2,3}วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย, ขอนแก่น, ประเทศไทย

Chiraphon Kaewphakdee¹, Jiraporn Vicharapoch², Kularb Purisarn³
^{1,2,3}College of Asian Scholars, Khon Kaen, Thailand
✉: chiraphon@cas.ac.th
(Corresponding Email)

Received: 22 May 2025; Revised: 04 June 2025; Accepted: 27 June 2025
© The Author(s) 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพตามเกณฑ์ AUN-QA เพื่อพัฒนาคุณภาพหลักสูตรวิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร บุคลากรสายสนับสนุน สังกัดวิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 170 คน จำแนกกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร (คณบดี รองคณบดี ประธานหลักสูตร) จำนวน 12 คน อาจารย์ (อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หัวหน้าสาขาวิชา อาจารย์ผู้สอน) จำนวน 75 คน บุคลากรสายสนับสนุน จำนวน 19 คน นักศึกษา จำนวน 64 คน เครื่องมือที่ใช้แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานประกันคุณภาพตามเกณฑ์ AUN-QA เพื่อพัฒนาคุณภาพหลักสูตร วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ ($\bar{X}=3.01$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}= 3.48$, S.D.= 0.73) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X}=3.19$, S.D.=0.74) 2. สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ ($\bar{X}=4.11$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้าน

การจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.15$, S.D.= 0.69) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X}=4.04$, S.D.=0.76) 3. การประเมินความต้องการจำเป็น โดยภาพรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{Modified}=0.365$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน ($PNI_{Modified}=0.266$) รองลงมา ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ($PNI_{Modified}=0.209$) และ ด้านผลผลิตและผลลัพธ์ ($PNI_{Modified}=0.195$) ตามลำดับ ส่วนด้านมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ($PNI_{Modified}=0.182$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: AUN-QA, ประกันคุณภาพการศึกษา

Abstract

This research aimed to 1) investigate the current conditions, desired conditions, and priority needs for developing a quality assurance framework based on the ASEAN University Network Quality Assurance (AUN-QA) criteria to enhance curriculum quality at College of Asian Scholars, involving a total of 170 participants comprising administrators, curriculum instructors, support staff, students, and other stakeholders affiliated with College of Asian Scholars. Specifically, the sample included 13 administrators (deans, associate deans, and program chairs), 75 instructors (curriculum coordinators, department heads, and lecturers), 19 support staff, and 63 students. Data collection instruments included a five-point Likert scale questionnaire assessing quality assurance practices based on AUN-QA, and a structured interview exploring perspectives on curriculum development strategies. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics (frequency, percentage, mean, and standard deviation) and Priority Needs Index (PNI). qualitative data were examined through content analysis. The results of the research were as follows: 1. The current situation is at a moderate level overall ($\bar{X}=3.01$, S.D. = 0.69) and when considering each aspect, it was found that all aspects were at a moderate level. The aspect with the highest average value was Criterion 3 Teaching and Learning Approach ($\bar{X}= 3.48$, S.D.= 0.73) and the aspect with the lowest average value was Criterion 7 Facilities and Infrastructure ($\bar{X}=3.19$, S.D.=0.74) 2. The overall desirable condition was at a high level ($\bar{X}=4.11$, S.D. = 0.71) and when considering each aspect, it was found that all aspects were at a high level. The aspect with highest average value was Criterion 3 Teaching and Learning Approach ($\bar{X}=4.15$, S.D. = 0.69) and the aspect with the lowest average value was Criterion 7 Facilities and Infrastructure ($\bar{X}=4.04$, S.D.=0.76) 3. The assessment of the needs found that overall, the need index value was $PNI_{Modified}=0.365$ and when considering each aspect Ranked from most to least, they are: Criterion 7 Facilities and Infrastructure, with the highest need index ($PNI_{Modified}=0.266$), Criterion 1 Expected Learning Outcomes ($PNI_{Modified}=0.209$) and Criterion 8 Output and Outcomes ($PNI_{Modified}=0.195$), respectively and the aspect with the lowest average value was Criterion 6 Student Support Services ($PNI_{Modified}=0.182$) respectively.

Keywords: AUN-QA, Educational quality assurance

1. บทนำ

คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาได้ออกประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์การประกันคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายใน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2565 โดยระบุให้สถาบันอุดมศึกษามีอิสระในการเลือกพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยยึดหลักเสรีภาพทางวิชาการและควมมีอิสระในการ

ดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับบริบทของสถาบันอุดมศึกษา และ เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาเกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและเตรียมความพร้อม เพื่อรองรับการ ประกันคุณภาพภายนอก ทั้งนี้ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่สถาบันอุดมศึกษาเลือกใช้ต้อง สอนต่อเจตนารมณ์ของสถาบันอุดมศึกษาและกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพ การศึกษา พ.ศ. 2553 อาจเป็นระบบที่คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาพัฒนาขึ้น หรือ เป็นระบบที่ยอมรับในระดับสากลที่สามารถประกันคุณภาพได้ตั้งแต่ระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน เช่น ระบบ AUN-QA หรือ ระบบ EdPEX หรือ เป็นระบบที่สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาขึ้นเอง (สำนักงาน ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565)

วิทยาลัยบัณฑิตเอเชียได้เล็งเห็นความจำเป็นในการนำเกณฑ์การประกันคุณภาพ AUN-QA มาใช้ ใน การพัฒนาคุณภาพหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้นและเพื่อให้มีความสามารถในการแข่งขันในอนาคตได้ โดยเริ่มต้นการใช้ เกณฑ์ AUN-QA ในการประเมินในปีการศึกษา 2566 เป็นปีแรก 12 หลักสูตร ในปีการศึกษา 2567 จะเริ่ม เข้าสู่ระบบเกณฑ์ AUN-QA ให้ครบ 90-100% ดังนั้นหลักสูตรต้องเตรียมความพร้อมและต้องปรับปรุง หลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แต่ทั้งนี้เนื่องจากเกณฑ์ AUN-QA ยังถือว่าเป็นเกณฑ์ใหม่ อาจารย์ผู้ ที่เกี่ยวข้องยังขาดความเข้าใจในกระบวนการการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ (Outcome Based Education: OBE) ซึ่ง เป็นพื้นฐานของเกณฑ์ AUN-QA ดังนั้น ภาระหน้าที่ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาจึงต้องอาศัยความเข้าใจ ของอาจารย์ผู้สอน/อาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร เพื่อขับเคลื่อนให้เกิดระบบการ ประกันคุณภาพการศึกษา อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ผู้สอนจึงต้องได้รับการพัฒนาให้เข้าใจเกณฑ์/ ตัวชี้วัด AUN-QA เพื่อไปพัฒนาหลักสูตรให้ได้มาตรฐานระดับสากล

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะเจ้าหน้าที่ประจำสำนักประกันคุณภาพ ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ ภายในวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย จึงมีความสนใจทำวิจัยเรื่องศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความ ต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพตามเกณฑ์ AUN-QA เพื่อพัฒนาคุณภาพหลักสูตร วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการ ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ AUN-QA และเพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษابرลุ เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการสร้างแนวทางการ พัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพตามเกณฑ์ AUN-QA เพื่อพัฒนาคุณภาพหลักสูตรวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ขอบเขตการวิจัย กำหนดขอบเขตเนื้อหา ดังนี้

3.1.1 ขอบเขตเนื้อหา เนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานประกันคุณภาพตามเกณฑ์ AUN-QA เพื่อพัฒนาคุณภาพหลักสูตร วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ซึ่งในระบบ AUN-QA 4.0 ประกอบด้วยเกณฑ์การพิจารณา 8 เกณฑ์ ได้แก่

- 1) Expected Learning Outcomes หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 2) Programme Structure and Content หมายถึง โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร
- 3) Teaching and Learning Approach หมายถึง การจัดการเรียนการสอน
- 4) Student Assessment หมายถึง การประเมินผู้เรียน
- 5) Academic Staff หมายถึง คุณภาพบุคลากรสายวิชาการ
- 6) Student Support Services หมายถึง สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้
- 7) Facilities and Infrastructure หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน
- 8) Output and Outcome หมายถึง ผลผลิตและผลลัพธ์

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

ผู้บริหาร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร บุคลากรสายสนับสนุน สังกัดวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 170 คน จำแนกกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร (คณบดี รองคณบดี ประธานหลักสูตร) จำนวน 12 คน อาจารย์ (อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หัวหน้าสาขาวิชา อาจารย์ผู้สอน) จำนวน 75 คน บุคลากรสายสนับสนุน จำนวน 19 คน นักศึกษา จำนวน 64 คน

3.2 การดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการแบบวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพตามเกณฑ์ AUN-QA เพื่อพัฒนาคุณภาพหลักสูตร วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกออกเป็น ตำแหน่งปัจจุบัน ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ หน่วยงานที่สังกัด และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพตามเกณฑ์ AUN-QA เพื่อพัฒนาคุณภาพหลักสูตร วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ดังนี้

5 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพหลักสูตร

ตามเกณฑ์ AUN-QA มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพหลักสูตร

ตามเกณฑ์ AUN-QA มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพหลักสูตร

ตามเกณฑ์ AUN-QA มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพหลักสูตร
ตามเกณฑ์ AUN-QA มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพหลักสูตร
ตามเกณฑ์ AUN-QA มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด
การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนา
คุณภาพหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA 4.0 และสร้างแบบสอบถามจากหนังสือการวัดผลการศึกษาและการ
วิจัยเบื้องต้นของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

3. ร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษา กำหนดรูปแบบข้อคำถามโดยข้อมูล
ทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) สภาพที่พึงประสงค์ใน
การพัฒนาคุณภาพหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA 4.0 เป็นแบบตอบสนองคู่ (Dual – Response Format)

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณา
ตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะในด้านความเหมาะสมของข้อคำถามและความถูกต้องของภาษาที่ใช้ เพื่อนำผล
มาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งเกณฑ์
ในการกำหนดผู้เชี่ยวชาญ มีดังนี้

1) จบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปในด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้าน
การวิจัย ด้านการวัดและประเมินผล หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2) ดำรงตำแหน่งคณบดี รองคณบดี หรืออาจารย์ประจำสาขา

ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสมบูรณ์ ความถูกต้องและตรวจสอบคุณภาพเพื่อหาค่าความตรงเชิง
เนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) (สมนึก ภัททิธรณี,
2551) ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามแต่ละข้อ โดยเกณฑ์ในการพิจารณาค่าความ
สอดคล้อง ดังนี้

+1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและ
วัตถุประสงค์การวิจัย

0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและ
วัตถุประสงค์การวิจัย

-1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและ
วัตถุประสงค์การวิจัย

6. นำมาวิเคราะห์และคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้น
ไป และผู้ศึกษาจะนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ (Try Out)

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปทดลองใช้ (Try Out) กับมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ให้ข้อมูลเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำสาขาวิชา

9. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน โดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (r_{xy}) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

10. คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1970) โดยเกณฑ์ความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้จะมีค่า ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป

11. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบ และจัดทำฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการเก็บข้อมูล

1. ประสานขออนุญาตจริยธรรมการทำวิจัยในมนุษย์ และติดต่อประสานงานกับผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพการศึกษา AUN-QA เพื่อกำหนดตัวบุคคล จากนั้นจึงดำเนินการประสานและนัดหมายเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพตามเกณฑ์ AUN-QA เพื่อพัฒนาคุณภาพหลักสูตร วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปที่คณะและหลักสูตร โดยผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องของการตอบแบบสอบถามก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ดำเนินการคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ ครบถ้วน แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1.1 ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ

1.2 ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพตามเกณฑ์ AUN-QA เพื่อพัฒนาคุณภาพหลักสูตร วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2560) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย

ความหมาย

4.51 – 5.00	ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรตามเกณฑ์AUN-QA อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรตามเกณฑ์AUN-QA อยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรตามเกณฑ์AUN-QA อยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรตามเกณฑ์AUN-QA อยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรตามเกณฑ์AUN-QA อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.5.2 วิเคราะห์จัดลำดับความต้องการจำเป็น (Need Assessment) โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มาหาดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Need Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยการคำนวณ (PNI modified)

4. ผลการวิจัย

ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพตามเกณฑ์ AUN-QA เพื่อพัฒนาคุณภาพหลักสูตรวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพตามเกณฑ์ AUN-QA เพื่อพัฒนาคุณภาพหลักสูตรวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย โดยรวม

การดำเนินงานประกันคุณภาพตามเกณฑ์ AUN-QA เพื่อพัฒนาคุณภาพหลักสูตรวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	PNI Modified	ลำดับที่
Criterion 1 Expected Learning Outcomes (ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง)	3.39	0.66	ปานกลาง	4.10	0.69	มาก	0.209	2
Criterion 2 Programmer Structure and Content (โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร)	3.47	0.63	ปานกลาง	4.12	0.71	มาก	0.187	7

การดำเนินงานประกันคุณภาพ ตามเกณฑ์ AUN-QA เพื่อพัฒนาคุณภาพหลักสูตร วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการ จำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	PNi Modified	ลำดับ ที่
Criterion 3 Teaching and Learning Approach (การจัดการเรียนการสอน)	3.48	0.73	ปานกลาง	4.15	0.69	มาก	0.193	5
Criterion 4 Student Assessment (การประเมินผู้เรียน)	3.44	0.68	ปานกลาง	4.10	0.71	มาก	0.192	6
Criterion 5 Academic Staff (คุณภาพบุคลากรสายวิชาการ)	3.45	0.69	ปานกลาง	4.12	0.75	มาก	0.194	4
Criterion 6 Student Support Services (สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้)	3.37	0.67	ปานกลาง	4.12	0.72	มาก	0.182	8
Criterion 7 Facilities and Infrastructure (สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน)	3.19	0.74	ปานกลาง	4.04	0.76	มาก	0.266	1
Criterion 8 Output and Outcomes (ผลผลิตและผลลัพธ์)	3.44	0.68	ปานกลาง	4.11	0.67	มาก	0.195	3
เฉลี่ยรวม	3.01	0.69	ปานกลาง	4.11	0.71	มาก	0.365	-

จากตาราง พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพตามเกณฑ์ AUN-QA เพื่อพัฒนาคุณภาพหลักสูตร วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย **สภาพปัจจุบัน** โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ ($\bar{X}$ = 3.01, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ Criterion 3 Teaching and Learning Approach (การจัดการเรียนการสอน) ($\bar{X}$ = 3.48, S.D.= 0.73) รองลงมา Criterion 2 Programmer Structure and Content (โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร) ($\bar{X}$ = 3.47, S.D.=0.63) และ Criterion 5 Academic Staff (คุณภาพบุคลากรสายวิชาการ) ($\bar{X}$ = 3.45, S.D.=0.69) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ Criterion 7 Facilities and Infrastructure (สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน) ($\bar{X}$ = 3.19, S.D.=0.74)

สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ ($\bar{X}$ = 4.11, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ Criterion 3 Teaching and Learning Approach (การจัดการเรียนการสอน) ($\bar{X}$ = 4.15, S.D.=0.69) รองลงมา Criterion 2 Programmer Structure and Content (โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร) ($\bar{X}$ = 4.12, S.D.=0.71) Criterion 5 Academic Staff

(คุณภาพบุคลากรสายวิชาการ) ($\bar{X}=4.12$, S.D.=0.75) และ Criterion 6 Student Support Services (สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้) ($\bar{X}=4.12$, S.D.=0.72) และอันดับที่ 3 Criterion 8 Output and Outcomes (ผลผลิตและผลลัพธ์) ($\bar{X}=4.11$, S.D.=0.67) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ Criterion 7 Facilities and Infrastructure (สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน) ($\bar{X}=4.04$, S.D.=0.76)

การประเมินความต้องการจำเป็น โดยภาพรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{Modified}=0.365$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า Criterion 7 Facilities and Infrastructure (สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน) ($PNI_{Modified}=0.266$) รองลงมา Criterion 1 Expected Learning Outcomes (ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง) ($PNI_{Modified}=0.209$) และ Criterion 8 Output and Outcomes (ผลผลิตและผลลัพธ์) ($PNI_{Modified}=0.195$) ตามลำดับ ส่วนด้านมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ Criterion 6 Student Support Services (สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้) ($PNI_{Modified}=0.182$)

5. อภิปรายผล

จากผลศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพตามเกณฑ์ AUN-QA เพื่อพัฒนาคุณภาพหลักสูตรวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย พบว่า สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้าน Criterion 3 Teaching and Learning Approach (การจัดการเรียนการสอน) รองลงมาด้าน Criterion 2 Programmer Structure and Content (โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร) และด้าน Criterion 5 Academic Staff (คุณภาพบุคลากรสายวิชาการ) ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ได้มีแผนปฏิบัติการในการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นการผลักดันการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาเชิงผลลัพธ์ (Outcome-Based Education) ดังนั้นคณาจารย์ บุคลากรสายวิชาการต้องมียุทธศาสตร์ความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ AUN-QA สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมภพ มุขมัทธ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับการรับรู้และการมีส่วนร่วมของบุคลากรสายสนับสนุนต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ที่พบว่า บุคลากรสายสนับสนุนรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา (AUN-QA) พบว่าส่วนใหญ่รับทราบข้อมูลข่าวสารจากหนังสือเวียนแจ้งหน่วยงานภายในสถาบัน และการรับรู้และการมีส่วนร่วมของบุคลากรสายสนับสนุนต่อการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ระดับการรับรู้การประกันคุณภาพการศึกษา (AUN-QA) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.92$, S.D.=0.83) และระดับการมีส่วนร่วมต่อการประกันคุณภาพของสำนักงานอธิการบดี สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.58$, S.D.=0.78)

ผลการศึกษา สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้าน Criterion 3 Teaching and Learning Approach (การจัดการเรียนการสอน) รองลงมาด้าน Criterion 2 Programmer Structure and Content (โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร) ด้าน Criterion 5

Academic Staff (คุณภาพบุคลากรสายวิชาการ) ด้าน Criterion 6 Student Support Services (สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้) และด้าน Criterion 8 Output and Outcomes (ผลผลิตและผลลัพธ์) ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA เพราะในยุคปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะด้านการศึกษที่มีการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อรองรับการขยายฐานอาชีพให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับกับผลการวิจัยของกัญญดา อนุวงศ์ และอาจารย์ ศุภสุธิกุล (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวคิดและเกณฑ์ประกันคุณภาพการศึกษา เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนในระดับหลักสูตร ซึ่งการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับคุณภาพของบัณฑิตให้ตอบสนองความคาดหวังของตลาดแรงงาน สนับสนุนเคลื่อนย้ายนักศึกษาและแรงงาน คัดกรองผู้บริหารของสถาบันการศึกษาและสร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนนักศึกษาและความร่วมมือระหว่างประเทศอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า หลักการผลักดันการจัดการศึกษาที่ใช้ผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นฐาน หรือ Outcome-Based Education (OBE) และมุ่งผลักดันการใช้วงจรคุณภาพ (PDCA cycle) ซึ่งระบบและเกณฑ์ประกันคุณภาพการศึกษาเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN-QA) เป็นระบบประกันคุณภาพที่ไม่ได้กำหนดวิธีการในการดำเนินการให้แก่หลักสูตร แต่มีสาระของเกณฑ์ที่ระบุแนวทางของการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามหลักการเพื่อให้สามารถออกแบบระบบ กลไก และวิธีการจัดการศึกษาที่เฉพาะและเหมาะสมกับตนเอง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของจารุวรรณ สอนงญาติ (2562) ได้ศึกษาเรื่องการใช้ระบบประกันคุณภาพการศึกษาเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN-QA) ระดับหลักสูตรในวิทยาลัยพยาบาล เพื่อพัฒนาระดับหลักสูตรให้ทัดเทียมระดับนานาชาติ ตอบสนองการพัฒนาให้บัณฑิตแต่ละสาขามีความสามารถสูงขึ้น พบว่า การเคลื่อนย้ายของแรงงานทั่วโลกทำให้บัณฑิตต้องมีความสามารถสูงขึ้น การนำเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา AUN-QA มาใช้ในการประเมินจะสร้างความสามารถในการแข่งขันของสถาบันการศึกษาไทยในตลาดโลกได้

ผลการประเมินการประเมินความต้องการจำเป็น พบว่า โดยภาพรวมความต้องการจำเป็น $PNI_{Modified} = 0.365$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน 5 อันดับแรก พบว่า ด้าน Criterion 7 Facilities and Infrastructure (สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน) รองลงมาด้าน Criterion 1 Expected Learning Outcomes (ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง) ด้าน Criterion 8 Output and Outcomes (ผลผลิตและผลลัพธ์) ด้าน Criterion 5 Academic Staff (คุณภาพบุคลากรสายวิชาการ) และด้าน Criterion 3 Teaching and Learning Approach (การจัดการเรียนการสอน) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บรรณกร แซ่ลิ้ม (2566) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาคุณภาพระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า ผลรวมคะแนนเฉลี่ยทุกเกณฑ์ของแต่ละหลักสูตร เมื่อเทียบกับคุณภาพและระดับความต้องการในการพัฒนาตามเกณฑ์ พบว่าทุกหลักสูตรมีผลรวมคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับคุณภาพไม่เพียงพอ แต่ปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาเพียงเล็กน้อย จะสามารถทำให้หลักสูตรมีคุณภาพเพียงพอได้ เมื่อเทียบกับเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการ ควรกำหนดคู่เทียบเคียงที่มีผลลัพธ์ที่สูงกว่า เพื่อการพัฒนา เปรียบเทียบข้อมูลกับคู่เทียบทั้งผลลัพธ์และกระบวนการ และนำผลการเทียบเคียงมาปรับปรุง ประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาหลักสูตร

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ควรจัดทำคู่มือแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการประกันคุณภาพ เจ้าหน้าที่หลักสูตร และคณาจารย์ให้เป็นไปอย่างมีระบบและสอดคล้องกับมาตรฐาน

2. ควรศึกษา วิเคราะห์และเปรียบเทียบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้านการพัฒนาหลักสูตรจากสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) จากมหาวิทยาลัยที่ประสบความสำเร็จทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับบริบทของสถาบัน และพัฒนากลยุทธ์ หลักสูตร และระบบงานให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะด้านโครงสร้างการบริหาร กรอบแนวคิดการพัฒนาหลักสูตร ระบบประกันคุณภาพ และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพตามเกณฑ์ AUN-QA ของหลักสูตร เพื่อเป็นประโยชน์และแนวทางของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กัญญดา อนุวงศ์, & อาจรี ศุภสุธิกุล. (2561). แนวคิดและเกณฑ์ประกันคุณภาพการศึกษาเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนในระดับหลักสูตร. *วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา*, 12(1), 9–18.
- จารุวรรณ สอนงญาติ, กัญญดา อนุวงศ์, สุทัศน์ เหมทานนท์, & พรฤดี นิธิรัตน์. (2562). การใช้ระบบประกันคุณภาพการศึกษาเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN-QA) ระดับหลักสูตรในวิทยาลัยพยาบาล. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา*, (กรกฎาคม–ธันวาคม), 247–260.
- บรรณกร แซ่ลิ้ม. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการรับรู้ ความรู้ความเข้าใจ ทักษะคิด การมีส่วนร่วม และการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. *วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, (มกราคม–เมษายน), 48–61.
- สมภพ มุขัมหมัด. (2561). ปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับการรับรู้และการมีส่วนร่วมของบุคลากรสายสนับสนุนต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). *ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การประกันคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ*

การประเมินคุณภาพภายใน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพ
การศึกษา. <https://www.ops.go.th/th/e-book/edu-quality-assure/item/4093-2021-10-14-07-44-11>

ASEAN University Network. (2020). *The guide to AUN-QA assessment at programme level version 4.0*. Bangkok: ASEAN University Network.

ASEAN University Network. (2020). *The guide to AUN-QA assessment at programme level version 4.0* (Thai ed.). Bangkok: Chulalongkorn University.